

Nørregaards
teater

Undervisningsmateriale til

Kongen & vandkanden

Forestillingen er produceret i samarbejde med AbstraXteater

Introduktion til læreren

Vi møder vi Ane og Carl i et rum af ubeslutsomhed. De lever i en verden, hvor kongen bestemmer alt. Men hvad sker der mon, når kongen ikke vil beslutte mere, fordi han hellere vil passe sin have? Hvad sker der, når heksen blander sig i kongens gøremål og forstyrrer havens orden? Hvad siger ministeren, og hvem beslutter nu for Ane og Carl? Kongen og vandkanden er et moderne eventyr om at finde sin egen konge, kærligheden og håbet.

I Nørregaards Teater mener vi, at en teaterforestilling er en kunstnerisk oplevelse, der sagtens kan stå alene. Samtidig er enhver teateroplevelse er en unik mulighed for et anderledes fagligt forløb for både lærer og elever. Derfor har vi udarbejdet nærværende undervisningsmateriale, som giver Jer mulighed for at arbejde videre med forestillingens tematikker, teateroplevelsen i sig selv samt drama som genre.

Undervisningsmateriale henvender sig særligt til 3. klasse, men flere af opgaverne, særligt i første del, kan også anvendes i de yngre klasser. Materialet er udviklet i henhold til folkeskolens Fælles Mål for fagene dansk og billedkunst. De forskellige opgaver kan anvendes uafhængigt af hinanden eller samlet, alt efter hvor meget tid, I vælger at bruge på forløbet.

Der hører opgaveark til nogle af opgaverne. Dette vil i givet fald fremgå af opgavebeskrivelsen, og du finder opgavearkene i direkte forlængelse af denne. Opgavearkene kan kopieres direkte og udleveres til eleverne.

God arbejdslyst!

De bedste hilsner
Nørregaards Teater

Indhold

Del 1: Ind i teateroplevelsen	3
At gå i teatret	4
Forestillingen	5
Opgaveark: Forestillingen	6
Et eventyr	7
Opgaveark: Eventyr	8
Det moderne	9
Teateroplevelsen	10
Umiddelbare refleksioner	11
Del 2: Drama som genre	12
Tekstgenrer	13
Opgaveark: Tekster og genrer	14
Scenografi	15
Opgaveark: Det indre scenarie	16
Opgaveark: Scenografien	17
Udfold din kreativitet: Scenografi	18
Del 3: Ind i forestillingen	19
Personerne	20
Opgaveark: Personkarakteristik 1	21
Opgaveark: Personkarakteristik 2	22
Opgaveark: Dukker	23
Udfold din kreativitet: Dukker	24
Komposition	25
Opgaveark: Komposition og scener	26
Opgaveark: Spændingskurve	27
Aktiv dramaøvelse	28
Tema: Om at bestemme selv	29
Tema: Hvem bestemmer i Danmark?	30
Opgaveark: Hvem bestemmer i Danmark?	31
Tema: Kærlighed	32
Opgaveark: Kærlighed	33

Del 1: Ind i teateroplevelsen

Første del af undervisningsmaterialet indeholder opgaver, der berører elevernes forventninger til det at gå i teatret, deres forventninger til den konkrete forestilling samt deres umiddelbare teateroplevelse, efter I har set forestillingen.

De tre første opgaver er tiltænkt undervisningen, før I tager ind og ser Kongen og vandkanden. Eleverne har uden tvivl en masse forventninger - både til det at gå i teatret og til den forestilling, de skal ind og se. Opgaverne giver eleverne mulighed for at reflektere over deres egne forventninger, og de giver Jer en mulighed for at få en fælles snak om disse forventninger.

De næste to opgaver i del 1 er tiltænkt undervisningen, efter I har været inde og se forestillingen. Her er formålet at arbejde med elevernes umiddelbare oplevelse af at være i teatret og deres tanker om forestillingen.

At gå i teatret

Denne opgave er en tegneøvelse, hvor eleverne skal illustrere det, som de forbinder med teater. Hvad tænker de på, når du siger: Teater?

Når eleverne er færdige med deres tegninger, kan de fortælle om dem i små grupper.

I kan eventuelt hænge tegningerne op samlet et sted i klassen.

Med udgangspunkt i tegningerne kan I diskutere, hvad der er særligt ved teatret. Skriv eventuelt nøgleord som fx skuespillere, publikum, scene og scenografi, rekvisitter, replikker osv. op på en tavle eller lignende.

Lad eleverne undersøge de ord, som de ikke kender allerede, enten på internettet eller i opslagsværker.

FORMÅL:

- At give eleverne mulighed for at reflektere over det at gå i teatret.
- At introducere og diskutere drama som genre.

FAGLIGE MÅL:

- At styrke elevernes evne til at strukturere deres baggrundsviden
- At styrke elevernes evne til at benytte ordbøger og opslagsværker til afklaring af ords betydning.
- At styrke elevernes evne til at indgå i dialog i mindre grupper, lytte aktivt og følge op med spørgsmål og respons.
- At styrke elevernes evne til at eksperimentere med og udtrykke sig i billeder med vægt på tematisering.
- At styrke elevernes evne til at udtrykke ideer og betydninger visuelt.

MATERIALER:

- Blankt papir, tegneredskaber

Forestillingen

Der hører opgaveark til denne øvelse. Opgavearket findes på næste side.

Opgaven går ud på, at eleverne ud fra forestillingens titel og nogle billeder fra forestillingen skal reflektere over, hvad forestillingen handler om.

OBS! Bed eleverne om at gemme deres besvarelser. Dem kan i nemlig bruge i forbindelse med andre opgaver senere i undervisningsmaterialet.

FORMÅL:

- At skabe interesse for og forventninger til den forestilling, I skal ind at se.
- At give eleverne mulighed for at reflektere over forestillingens handling, stemning og tema.

FAGLIGE MÅL:

- At styrke elevernes viden om rum, figur og forløb.
- At styrke elevernes evne til at udtrykke sig om tekstens univers.

MATERIALER:

- Opgaveark: Forestillingen

Opgaveark: Forestillingen

Du skal snart ind at se en teaterforestilling. Titlen på forestillingen er Kongen og vandkanden. Her er der nogle billeder fra forestillingen.

Hvad tænker du, når du ser billederne og læser titlen på forestillingen?

Er der noget mærkeligt eller overraskende ved titlen?

Hvilken stemning tror du forestillingen har?

Et eventyr

Der findes opgaveark til denne øvelse. Opgavearket findes på næste side.

Opgaven går ud på, at eleverne skal lave et mindmap med det, som de forbinder med eventyr. Formålet er, at I sammen identificerer nogle klassiske karakteristika ved eventyr.

Inden du udleverer opgavearket, kan I snakke om, hvilke andre eventyr eleverne kender.

OBS! Bed eleverne om at gemme deres besvarelser. Dem kan I nemlig bruge i forbindelse med andre opgaver senere i undervisningsmaterialet.

FORMÅL:

- At introducere eleverne for forestillingens genre og præmisser.
- At identificere det karakteristiske ved eventyr.

FAGLIGE MÅL:

- At styrke elevernes viden om rum, figur og forløb.
- At styrke elevernes evne til at udtrykke sig om tekstens univers.

MATERIALER:

- Opgaveark: Forestillingen

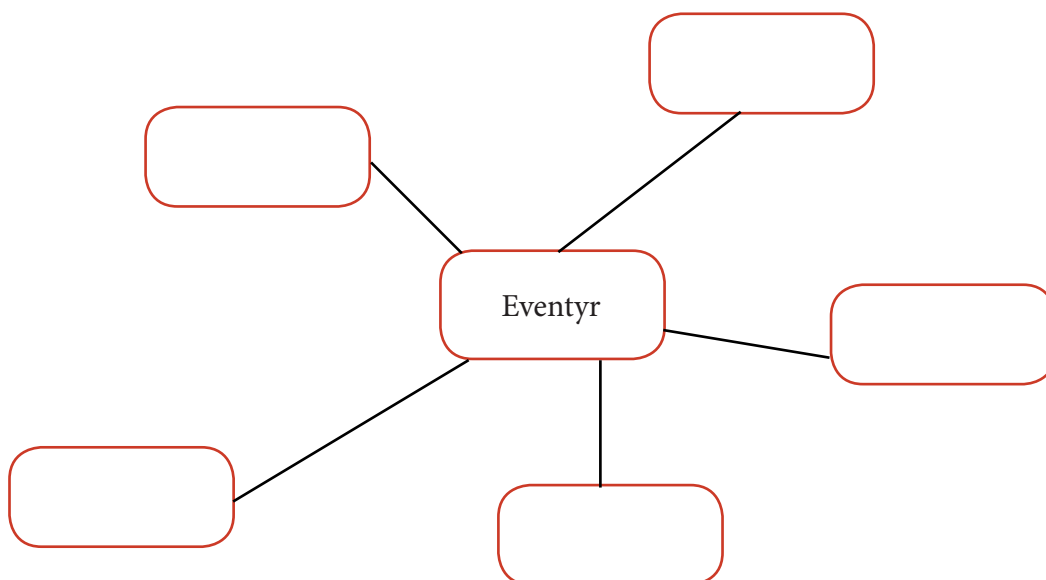
Opgaveark: Eventyr

Kongen og vandkanden er et eventyr. Du kender sikkert masser af andre eventyr allerede.

Du skal lave et mindmap med alt det, du kommer til at tænke på, når du hører ordet 'eventyr'.

Det kan være, du kommer til at tænke på nogle personer, der tit er med i eventyr. Eller på noget, som eventyr ofte handler om. Det kan også være ting eller redskaber, du kender fra eventyr.

Du må gerne tegne flere kasser.

Når du ikke kan komme på flere ting, kan du spørge den sidemand, hvad han eller hun har skrevet. Har i skrevet det samme?

Det moderne

Kongen og vandkanden er ikke bare et eventyr – det er også et moderne eventyr. Hensigten med denne opgave er, at I reflekterer over, hvad det vil sige, at noget er moderne.

Opgaven går ud på at lave collager med det, som eleverne forbinder med det moderne. De kan finde ting i blade og aviser, eller de kan finde ting på internettet, som de kan printe ud.

Hvis det er svært at komme på ting, kan I måske snakke om, hvad det modsatte af moderne er. Hvad vil det sige, at noget er umoderne?

FORMÅL:

- At introducere eleverne for forestillingens genre og præmisser.
- At reflektere over, hvad det vil sige, at noget er moderne.

FAGLIGE MÅL:

- At styrke elevernes evne til at strukturere deres baggrundsviden samt viden om metoder til strukturering af viden.
- At styrke elevernes evne til at eksperimentere med og udtrykke sig i billeder med vægt på tematisering.
- At styrke elevernes evne til at udtrykke ideer og betydninger visuelt.

MATERIALER:

- Opgaveark: Forestillingen

Teateroplevelsen

Opgaven er en tegneøvelse, hvor eleverne skal tegne det, de fandt mest spændende ved at være i teatret.

Alle oplever noget forskelligt, når de går i teatret. Det er helt naturligt, at man lægger mærke til forskellige ting, og vi vil sjældent have den samme mening om, hvad der var vigtigt eller spændende.

Det kan sagtens være, at eleverne fremhæver noget, som ikke direkte har noget med historien eller forestillingen at gøre. Måske var der nogen, der blev bange, eller måske var nogle af eleverne mere optaget af lydbilledet eller forestillingens lyssetting.

At eleverne tegner sådanne ting betyder ikke, at deres teateroplevelse er mindre. Det viser blot, at den er kompleks.

Lad eleverne fortælle hinanden om deres tegninger. At høre om andres oplevelser åbner elevernes øjne for, at vi oplever noget forskelligt, men at ingen oplevelser er forkerte.

Øvelsen er inspireret af "Teateroplevelser". Læs mere på www.scenet.dk/teateroplevelser

FORMÅL:

- At give eleverne mulighed for at reflektere over deres egne, personlige oplevelser af at være i teatret samt sammenligne deres oplevelser med andres.

FAGLIGE MÅL:

- At styrke elevernes evne til at udtrykke sig om tekstens univers.
- At styrke elevernes evne til at indgå i dialog i mindre grupper, lytte aktivt og følge op med spørgsmål og respons.
- At styrke elevernes evne til at eksperimentere med og udtrykke sig i billeder med vægt på tematisering.
- At styrke elevernes evne til at udtrykke ideer og betydninger visuelt.

MATERIALER:

- Blankt papir, tegneredskaber

Umiddelbare refleksioner

Tag en snak om elevernes umiddelbare forståelse af forestillingen.

- Hvad sker der i Kongen og vandkanden?
- Var der noget, du undrede dig over?
- Hvorfor gider kongen ikke bestemme?
- Hvorfor kan Ane og Carl ikke finde ud af, hvad de har lyst til?
- Hvorfor går Ane og Carl ud for at finde heksen?
- Hvad er det for en lille stump af en pind, Carl finder?
- Hvordan ændrer Carl sig, efter han finder stumphen?
- Hvad sker der med kongen, efter han møder heksen?
- Hvorfor giver kongen sit kongerige til heksen?
- Hvorfor giver heksen kongeriget væk til alle?
- Hvad tror i der sker, når kongeriget tilhører alle?
- Hvorfor tror i, at Kongen og vandkanden er et moderne eventyr?

Hvis I lavede opgaven med refleksioner over forestillingen ud fra titlen og billeder, inden I tog ind at så Kongen og vandkanden, så kan eleverne eventuelt hente disse opgaveark frem og sammenligne svarene fra før og efter:

- Var der noget ved forestillingen, der ikke var, som I havde forventet?
- Var handlingen anderledes, end I havde troet?
- Var stemningen anderledes, end I havde forventet?

FORMÅL:

- At give luft for umiddelbare refleksioner og tanker omkring forestillingen.
- At skabe et fælles overblik over forestillingens handling og tema.
- At give eleverne mulighed for at reflektere over og formulere deres umiddelbare forståelse af forestillingen.

FAGLIGE MÅL:

- At styrke elevernes evne til at gengive deres egne forestillinger om tekstens situationer og sammenhænge.
- At styrke elevernes evne til at udtrykke sig om tekstens univers.
- At styrke elevernes evne til at forklare deres tekstforståelse og sammenholde egen tolkning med andres.

Del 2: Drama som genre

De næste opgaver handler om genrebegrebet, drama som genre og det særlige ved teaterrummet.

Opgaverne giver jer mulighed for at diskutere, hvad der adskiller drama fra andre teksttyper som epik og lyrik, og I får mulighed for at arbejde i dybden med det særlige rum, teatret skaber gennem scenografien.

Tekstgenrer

Der findes opgaveark til denne opgave. Opgavearket findes på næste side.

Eleverne får en kort introduktion til genrebegrebet og til de tre forskellige genrer epik, lyrik og drama. De skal derefter omskrive et uddrag af Kongen og vandkanden til enten epik eller lyrik.

Opgavearket tager udgangspunkt i et uddrag fra forestillingen, som I eventuelt kan læse sammen.

Som opsamling kan nogle af eleverne fremføre deres tekster, og I kan hænge dem op et sted i klassen.

FORMÅL:

- At give eleverne et kendskab til genrebegrebet, forskellige teksttyper og deres karakteristika.

FAGLIGE MÅL:

- At styrke elevernes evne til at udtrykke sig om tekstens univers.
- At styrke elevernes evne til at undersøge virkemidler i en tekst.
- At styrke elevernes evne til at udtrykke deres tekstforståelse ved at skifte fra en udtryksform.
- At give eleverne viden om metoder til omskabende arbejde.

MATERIALER:

- Opgaveark: Forestillingen

Opgaveark: Tekster og genrer

Litteratur kan inddeles i tre genrer. Det betyder, at der overordnet findes tre forskellige typer tekster. De tre genrer kaldes lyrik, epik og drama.

Herunder kan du lære mere om de tre genrer og læse et uddrag fra Kongen og vandkanden, som er et eksempel på drama.

DRAMA

En af genrerne er drama. Drama er det samme som skuespil eller teater. Drama skal derfor ikke læses. Det skal fremføres på en scene. Derfor er der kun replikker. Nogle gange er der også regibemærkninger. Det er små kommentarer, der hjælper skuespillerne, så de ved, hvor de skal stå på scenen, og hvordan de skal sige deres replikker.

LYRIK kender du fra digte og sange. Digte er inddelt i verslinjer (sætninger), der er sat sammen i strofer (små afsnit). Ofte vil verslinjerne bestå af samme antal stavelser, og de indeholder tit rim. Sange er inddelt i vers og omkvæd. I sange kan der også være rim. Sange skal selvfølgelig synges, det skal digte ikke.

EPIK er længere fortællinger som for eksempel romaner eller noveller. Dem kender du sikkert mange af. Her fortælles der en historie. Personerne og omgivelserne bliver beskrevet. Vi får måske også at vide, hvad personerne tænker.

Scene 5: Heksen er i kongens have

Kongen: Endelig kan jeg få lov til at grave i min dejlige have. Jeg elsker jord under neglene...

Heksen: Hov, hov! Av, av... Av. Kan man nu ikke længere få sig en middagslur? Kan du så nære dig. Jeg kan godt lide at blive kløet på ryggen, men det der er for hårdt.

Kongen: Hvem er du?

Heksen: Ka' du ikke se det? Jeg er en heks.

Kongen: Heks!

Heksen: Jeg er heksen. Mig kender alle da. Du må hellere se at få dine briller på.

Kongen: Mine briller, øh dem har jeg... Heksen! Er du heksen? Men... øh... det er jo forbudt!

Prøv at omskrive uddraget fra Kongen og vandkanden til enten epik eller lyrik.

Du kan skrive scenen om til en lille historie, hvor du beskriver handlingen, heksen og kongen. Du kan også skrive, hvad du tror, kongen og heksen tænker på, og hvordan de har det.

Du kan også skrive scenen om til et digt, en sang eller måske en rap.

Scenografi

Der findes to forskellige opgaveark til denne opgave. Opgavearkene findes på de to følgende sider. De to opgaveark hører sammen og kan derfor ikke skilles ad.

Opgaverne illustrerer én af forskellene mellem epik og drama. I episke tekster sættes scenen gennem maleriske beskrivelser, mens det er scenografien der sætter rammen om dramaet.

Det første opgaveark tager udgangspunkt i et uddrag fra H. C. Andersens Fyrtøjet, som i eventuelt kan læse sammen. Her skal eleverne arbejde med det indre scenarie, som beskrivelserne i tekststykket skaber.

Med det andet opgaveark skal eleverne arbejde med scenografien i Kongen og vandkanden. Hvis det er svært for eleverne at huske scenografien, kan du vise dem billeder fra forestillingen. Der er billeder forskellige steder i dette undervisningsmateriale og på Nørregaards Teaters hjemmeside www.nrt.dk.

FORMÅL:

- At give eleverne mulighed for at reflektere over forskellen mellem episke tekster og drama i forhold til deres måde at vise historiens setting.
- At give eleverne mulighed for at reflektere over scenografiens funktion, effekt og kvalitet.

FAGLIGE MÅL:

- At styrke elevernes evne til at udtrykke sig om tekstens univers.
- At styrke elevernes viden om rum, figur og forløb.
- At styrke elevernes evne til at undersøge virkemidler i en tekst

MATERIALER:

- Opgaveark: Det indre scenarie og scenografien

Opgaveark: Det indre scenarie

I en bog beskriver forfatteren, hvordan personerne i bogen ser ud, hvor de befinder sig, og hvordan stederne ser ud.

Derfor får vi billeder i hovedet, når vi læser en bog. Vi ser historien for os, som om den var en film. Den film, der kører inde i hovedet på os, når vi læser, kalder vi det indre scenarie.

Læs dette lille uddrag fra H.C. Andersens eventyr Fyrtøjet. Måske kender du det i forvejen. Sæt en streg under de ord, der fortæller dig noget om personerne og stedet.

H.C. Andersens "Fyrtøjet"

Der kom en soldat marcherende hen ad landevejen: én, to! én, to! Han havde sit tornyster på ryggen og en sabel ved siden, for han havde været i krigen, og nu skulle han hjem.

Så mødte han en gammel heks på landevejen; hun var så ækel, hendes underlæbe hang hende lige ned på brystet. Hun sagde: "God aften, soldat! Hvor du har en pæn sabel og et stort tornyster, du er en rigtig soldat! Nu skal du få så mange penge, du vil eje!"

"Tak skal du have, din gamle heks!" sagde soldaten.

"Kan du se det store træ?" sagde heksen, og pegede på et træ, der stod ved siden af dem. "Det er ganske hult inden i! Der skal du krybe op i toppen, så ser du et hul, som du kan lade dig glide igennem og komme dybt i træet! Jeg skal binde dig en strikke om livet, for at jeg kan hejse dig op igen, når du råber på mig!"

"Hvad skal jeg så nede i træet?" spurgte soldaten.

"Hente penge!" sagde heksen.

Beskriv stedet, soldaten og heksen

Lagde du mærke til, om der kørte en film inde i hovedet på dig, da du læste uddraget?

Opgaveark: Scenografien

I teatret bliver personer og steder ikke beskrevet som i en bog. De bliver vist. Skuespillerne fortæller os en historie gennem deres handlinger og deres replikker. Stederne vises ved hjælp af scenografien.

Scenografi er alt det, du ser, når du kigger på scenen. Det er både kulisserne, som skuespillerne bevæger sig rundt i. Det er alle de rekvisitter, som skuespillerne bruger. Det er også de kostumer, som skuespillerne har på.

Scenografien fortæller os, hvor historien foregår. Den viser os de steder, hvor personerne befinder sig i løbet af forestillingen.

Hvilke steder foregår Kongen og vandkanden?

Tegn scenografien, som du husker den.

Hvad synes du om scenografien?

Udfold din kreativitet: Scenografi

Denne opgave er en fri opgave, hvor eleverne selv kan prøve kræfter med at udvikle en model eller en skitse af en scenografi til en teaterforestilling.

I kan eventuelt tage udgangspunkt i, at forestillingen skal være et eventyr, men ellers behøver der ikke at være grænser for, hvad forestillingen kan handle om, eller hvilke remedier I kan benytte jer af i udviklingen af scenografierne.

Når I er færdige med scenografierne, kan eleverne på skift vise deres scenografi frem og fortælle, hvad deres forestilling handler om, og hvorfor de har valgt lige netop denne scenografi.

FORMÅL:

- At give eleverne mulighed for at arbejde kreativt med dramatiske virkemidler og scenografi.

FAGLIGE MÅL:

- At styrke elevernes evne til at udtrykke sig om tekstens univers.
- At styrke elevernes evne til at eksperimentere med og udtrykke sig i billeder med vægt på tematisering.
- At styrke elevernes evne til at udtrykke ideer og betydninger visuelt.

MATERIALER:

- Pap, lim, sakse, tegneredskaber, stof osv.

Del 3: Ind i forestillingen

Den sidste del af undervisningsmaterialet omhandler forestillingens personer, struktur og tematikker.

Opgaverne lægger således op til, at I kan arbejde med fortolkningen af Kongen og vandkanden, og der er mulighed for at komme rundt om både personkarakteristik, komposition, problemstillinger og tema.

Personerne

Der hører tre opgaveark til denne opgave. Opgavearkene finder du på de kommende sider.

OBS! Vær opmærksom på, om eleverne kender til ydre og indre personkarakteristik.

Opsamling: Hvis I lavede opgaven med eventyr, inden I tog ind og så Kongen og vandkanden, kan I hente elevernes svar frem og diskutere følgende spørgsmål:

- Er personerne i Kongen og vandkanden almindelige eventyrfigurer, eller er der nogen, der stikker ud?
- Er heksen ligesom andre hekse, I kender?
- Og er kongen ligesom andre konger, I kender?

FORMÅL:

- At give eleverne mulighed for at arbejde med forestillingens personer og deres karakteristika.
- At give eleverne mulighed for at reflektere over de forskellige personers ønsker og mål - og herigennem historiens konflikter.

FAGLIGE MÅL:

- At give eleverne en viden om personkarakteristik samt styrke deres evne til at undersøge personers motiver, konflikter og handlinger.
- At give elevernes viden om sammenhæng mellem virkemidler og budskab i en tekst.

MATERIALER:

- Opgaveark: Personkarakteristik 1 og 2, Opgaveark: Dukker

Opgaveark: Personkarakteristik 1

Beskriv hver af de fem personer i Kongen og vandkanden. Tænk både på den ydre og den indre personkarakteristik. Skriv de ord, du synes passer til de forskellige personer i boblerne. Du må gerne tegne flere bobler.

Du kan også tænke over, om personerne ændrer sig i løbet af forestillingen.

The worksheet contains five character photos, each with several empty rounded rectangular boxes for notes:

- Character 1 (Top Left):** A woman with a white mask and long black hair. 4 boxes.
- Character 2 (Top Right):** A man in a hat and coat working with a wooden box. 3 boxes.
- Character 3 (Middle Left):** A man with a white beard and a brown coat. 4 boxes.
- Character 4 (Middle Right):** A woman with dark hair looking surprised. 4 boxes.
- Character 5 (Bottom):** A man with long white hair and a beard in a white and red coat. 3 boxes.

Opgaveark: Personkarakteristik 2

Hvad vil de fem personer i forestillingen gerne opnå? Og hvad gør de for at opnå det?

Carl

Ane

Kongen

Heksen

Ministeren

Opgaveark: Dukker

I Kongen og vandkanden er det to skuespillere og tre dukker, der spiller historiens personer.

Hvorfor tror du, man har valgt at bruge dukker i stedet for flere skuespillere?

Hvad kan dukker, som mennesker ikke kan?

Hvor kender du ellers dukker fra?

Synes du, at det er en god ide at bruge dukker?

Udfold din kreativitet: Dukker

Denne opgave er en fri opgave, hvor eleverne selv kan prøve kræfter med at udvikle dukker til en teaterforestilling.

I kan eventuelt tage udgangspunkt i, at forestillingen skal være et eventyr, men ellers behøver der ikke at være grænser for, hvad forestillingen kan handle om, eller hvilke remedier I kan gøre brug af i udviklingen af dukkerne.

Før I går i gang, kan I eventuelt tale om, at man med en dukke gerne vil vise en bestemt person, som måske også har en særlig stemning fx vred, ked af det, glad osv.

Når I er færdige med dukkerne, kan eleverne på skift vise deres dukke(r) frem og fortælle, hvad det er for en katarakter, de gerne ville have frem, og hvilken stemning, de gerne ville ramme.

FORMÅL:

- At give eleverne mulighed for at arbejde kreativt med dramatiske virkemidler og dukker.

FAGLIGE MÅL:

- At styrke elevernes evne til at udtrykke sig om tekstens univers.
- At give eleverne viden om sammenhæng mellem virkemidler og budskab i en tekst.
- At styrke elevernes evne til at eksperimentere med og udtrykke sig i billeder med vægt på tematisering.
- At styrke elevernes evne til at udtrykke ideer og betydninger visuelt.

MATERIALER:

- Pap, lim, sakse, tegneredskaber, stof osv.

Komposition

Der hører to opgaveark til denne opgave. Opgavearkene findes på de næste sider.

Først skal eleverne forholde sig til scenebegrebet og de forskellige scener i Kongen og vandkanden.

Dernæst skal de med udgangspunkt i én af karaktererne udvikle en spændingskurve for forestillingens forløb.

Du kan måske tegne et eksempel på en spændingskurve, så eleverne forstår, hvordan den kan se ud.

FORMÅL:

- At give eleverne kendskab og kompetencer til at arbejde med scenebegrebet, komposition og spændingskurve.
- At identificere konflikterne og spændingselementer i Kongen og vandkanden.

FAGLIGE MÅL:

- At styrke elevernes evne til at udtrykke sig om tekstens univers.
- At styrke elevernes viden om rum, figur og forløb.
- At styrke elevernes evne til at forklare deres tekstforståelse og sammenholde egen tolkning med andres.

MATERIALER:

- Opgaveark: Komposition, Opgaveark: Spændingskurve.
- Papir til spændingskurver.

Opgaveark: Komposition og scener

Komposition fortæller noget om, hvordan en historie er sat sammen, og hvordan den er bygget op.

En roman er inddelt i kapitler, og en teaterforestilling er inddelt i scener. Ofte er det sådan, at hver scene foregår ét sted - når stedet skifter, så starter en ny scene. Sådan er det også i Kongen og vandkanden, som er inddelt i 12 scener.

Kan du huske, hvor alle scenerne foregik?

Oversigt over scenerne

1. Ane og Carl synes ingenting. De beslutter sig for at gå til heksen.
2. Vi møder kongen. Han har ikke lyst til at være konge. Han vil hellere ud i sin have.
3. Ministeren kommer. Han siger, at de skal bestemme og lave nogle nye love.
4. Ane og Carl besøger heksen, men der er ingen hjemme. Carl finder en lille pind.
5. Heksen møder kongen. Kongen begynder at kunne lide heksen.
6. Ane og Carl har en plan. De vil spørge kongen, om han ved, hvor heksen er.
7. Ane og Carl vil besøge kongen, men de bliver afvist af ministeren.
8. Kongen falder for heksens hekserier, og giver hende halvdelen af sin have.
9. Ane og Carl kan næsten mærke, hvad de har lyst til.
10. Kongen er blevet forelsket i heksen, så han giver hende hele haven.
11. Ministeren vil igen have kongen til at bestemme, men kongen sender ham hjem.
12. Det ender med, at kongen frier til heksen, og heksen overtaler kongen til at give kongeriget væk til alle.

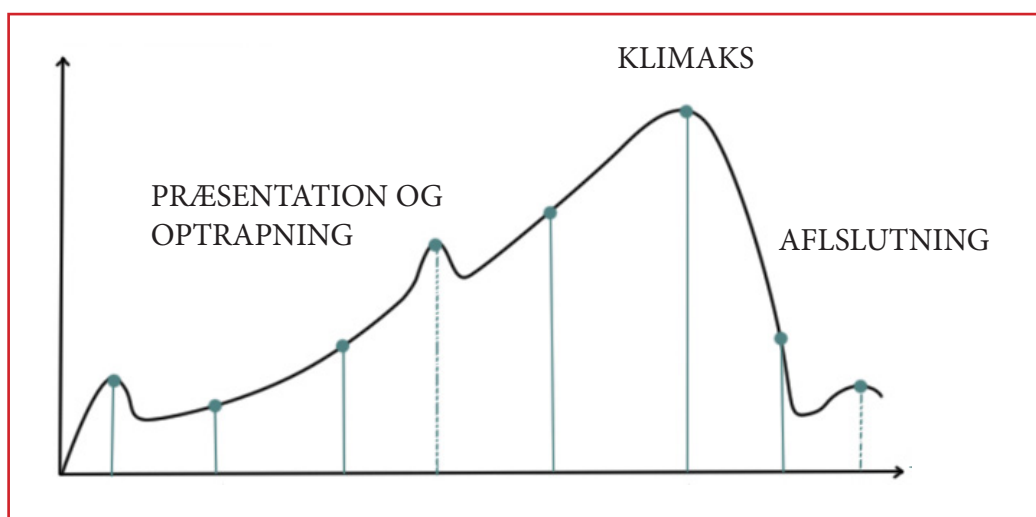
Hvilken scene gjorde størst indtryk på dig? Hvorfor?

Opgaveark: Spændingskurve

Du skal tegne en spændingskurve for Kongen og vandkanden. En spændingskurve bruger man til at vise, hvordan historien udvikler sig, og hvornår der sker noget vigtigt, som har betydning for historiens personer.

Oftentimes vil det være sådan, at en historie starter med, at personerne og konflikterne præsenteres. Herefter er der en konfliktoptrapning, hvor spændingen bygges op, indtil man når et klimaks. Her sker der noget helt afgørende, som ændrer noget i personernes liv. Til sidst afsluttes historien.

En sådan spændingskurve kan for eksempel se således ud:

Der findes tit flere spændingskurver for den samme historie, fordi den kan se forskellig ud for de forskellige personer i historien.

Du skal vælge enten Carl eller Kongen og tegne en spændingskurve for, hvordan historien udvikler sig for dem. Du kan tegne den på figuren herunder.

Tænk alle scenerne igennem og stil dig selv spørgsmålene:

- Hvornår præsenteres deres problem?
- Hvornår sker der noget afgørende?
- Hvornår afsluttes deres historie?

Skriv tallene på scenerne forinden og tegn din kurve, så den viser, hvordan historien udvikler sig for den person, du har valgt - scene for scene.

Aktiv dramaøvelse

Denne opgave er en dramaøvelse. Eleverne skal inddeles i mindre grupper på fx 4-5 personer. Herefter skal de vælge en scene fra Kongen og vandkanden, hvor en af forestillingens personer har det svært eller står over for et problem.

Ideen er, at de skal gengive den valgte scene ved at lave et stillbillede. Når man laver et stillbillede, må man ikke røre sig eller sige noget. Man skal stå helt stille i en bestemt positioner. Det er lidt ligesom i stopdans. Eleverne er derfor nødt til at vælge en bestemt situation fra den scene, de har valgt, og så skal de forestille sig, at der blev taget et fotografi i lige præcis det øjeblik.

Grupperne får lidt tid til at øve deres stillbilleder, og derefter viser de dem for de andre elever. Lad eventuelt de andre i klassen gætte på, hvad der sker på billedet, og hvad der er for en situation, inden gruppen selv får lov til at forklare.

I forbindelse med hvert stillbillede kan du spørge, hvad der kunne have hjulpet den person, der har det svært i den konkrete scene. Hvordan ville I have hjulpet ham eller hende?

FORMÅL:

- At give eleverne mulighed for at reflektere over centrale problemstillinger og konflikter i forestillingen.
- At give eleverne mulighed for på kreativ vis at udtrykke konflikternes kerne.

FAGLIGE MÅL:

- At styrke elevernes evne til udtrykke deres tekstforståelse ved at skifte fra en udtryksform til en anden.
- At give eleverne viden om metoder til omskabende arbejde.
- At styrke elevernes evne til at forklare deres tekstforståelse og sammenholde egen tolkning med andres.
- At styrke elevernes evne til at dramatisere tekster og temaer sammen med andre.
- At styrke elevernes evne til at forstå eget og andres kropssprog.
- At give eleverne viden om visualiseringsformer.

MATERIALER:

- God plads

Tema: Om at bestemme selv

I kan lægge ud med en aktiv øvelse, som eleverne sikkert kender, nemlig Kongens efterfølger. Legen går ud på, at én af eleverne skal være konge. Det er nu hans/hendes opgave at bestemme, hvad de andre børn skal lave. Efter noget tid, kan I skifte kongen ud, men det er bedst, hvis man får lov til at være konge så længe, at det begynder at blive svært at finde på noget nyt at befale.

Efter noget tid stopper du legen og spørger eleverne, hvordan de oplevede at være konge, og hvordan det var ikke at være konge? Hvordan tror I, at kongen i Kongen og vandkanden har det? Hvordan har Ane og Carl det, når de ikke får lov at bestemme?

Hernæst kan eleverne tegne to tegninger. Den første tegning skal indeholde ting, som de godt kan lide at lave, og den anden skal indeholde ting, som de ikke kan lide at lave, men som de er nødt til at gøre alligevel, fordi der er nogle andre, som bestemmer.

Som opsamling kan I snakke om følgende spørgsmål:

- Hvem er det, som bestemmer de ting, som I ikke kan lide at lave?
- Synes I, at børn bestemmer for lidt?
- Er der noget, som det er i orden, at det er forældre, der bestemmer?
- Hvad må lærere godt bestemme?
- Hvem bestemmer i Danmark?

FORMÅL:

- At give eleverne mulighed for at reflektere over centrale problemstillinger og temaer i forestillingen.
- At give eleverne mulighed for at sammenholde forestillingens temaer i forhold til deres eget liv og egne erfaringer.

FAGLIGE MÅL:

- At styrke elevernes evne til at gengive deres forestilling om teksters situationer og sammenhænge samt samtale om tekster budskaber.
- At styrke elevens evne til at undersøge personers motiver, konflikter og handlinger.
- At styrke elevernes evne til at eksperimentere med og udtrykke sig i billeder med vægt på tematisering.
- At styrke elevernes evne til at udtrykke ideer og betydninger visuelt.

MATERIALER:

- Opgaveark: Om at bestemme

Tema: Hvem bestemmer i Danmark?

Der er opgaveark til denne opgave. Opgavearket finder du på næste side.

I Kongen og vandkanden ender det med, at kongen går med til at give sit kongerige til alle mennesker, så de selv kan bestemme. Det giver Jer en mulighed for at snakke om demokrati og hvem, der bestemmer i Danmark..

Opgavearket giver en kort introduktion til begrebet demokrati, hvorefter eleverne skal svare på nogle spørgsmål ud fra Folketingets hjemmeside. Der er et direkte link til det tekststykke, de skal bruge.

Opgavearket tager udgangspunkt i et uddrag fra forestillingen, som I eventuelt kan læse sammen.

Som opsamling kan I diskutere:

- Hvad er det gode ved demokrati?
- Hvad kan der være af ulemper?
- Hvorfor tror I, at Carl siger til heksen, at hun skal give kongens rige til alle mennesker, så de selv kan bestemme?
- Hvorfor tror I, at Ane og Carl ikke kan finde ud af at bestemme i starten?
- Hvad er det gode ved at have en dronning eller en konge?
- Hvorfor tror I, at vi stadig har en dronning i Danmark?
- Hvorfor er der folketingsmedlemmer, der kommer fra Færøerne og Grønland?
- Hvorfor har Færøerne og Grønland medlemmer i Folketinget?

FORMÅL:

- At give eleverne mulighed for at reflektere over centrale problemstillinger og temaer i forestillingen.
- At give eleverne basal kendskab til, hvem der bestemmer i Danmark, Folketinget og demokrati.

FAGLIGE MÅL:

- At styrke elevernes evne til at navigere ud fra søgespørgsmål på alderssvarende hjemmesider.
- At styrke elevens viden om hjemmesiders struktur.
- At styrke elevernes evne til at begå sig i et virtuelt univers.

MATERIALER:

- Opgaveark: Om at bestemme

Opgaveark: Hvem bestemmer i Danmark?

Her er der et lille uddrag fra den sidste scene i Kongen og vandkanden.

Carl: Hvad vil du bruge pinden til?

Heksen: Det kommer ikke dig ved.

Carl: Så får du ikke pinden.

Heksen: Jeg skal bruge den til at forhekse kongen, så han gi'r mig hele sit rige, for jeg er træt af, at det kun er ham, der bestemmer og at alle synes, jeg er grim, og er bange for mig. Nu vil jeg bestemme det hele.

Carl: Så er du jo ikke et hak bedre end kongen. Men prøv at hør', heks: Hvis du virkelig vil noget godt, skal du give riget til alle mennesker, så alle selv kan bestemme.

Carl siger til heksen, at hun ikke skal tage hele riget selv – hun skal give det til alle mennesker, så alle selv kan bestemme. I de fleste lande i dag er det faktisk sådan, at det er folket og ikke konger eller dronninger, der bestemmer.

I Danmark har vi godt nok en dronning. Hun hedder Dronning Margrethe. Men det er ikke hende, som bestemmer i Danmark. Hun laver ikke vores love.

I Danmark er det nemlig Folketinget, der laver lovene. Og det er det danske folk, der bestemmer, hvem der skal sidde i Folketinget. Det er fordi, vi har demokrati. Demokrati kommer af de græske ord *demos*, der betyder folk, og *kratos*, som betyder styre. Demokrati betyder altså folkestyre, og ideen om folkestyre opstod i Grækenland for ca. 2500 år siden.

I skal nu undersøge det danske folkestyre. I skal gå ind på den her hjemmeside: <http://www.ft.dk/Undervisning/Folketingsvalg.aspx>

I skal læse teksten, der starter med "Der står i grundloven, at..."

Svar på spørgsmålene:

- Hvor mange medlemmer af Folketinget er der?
- Hvor tit er der valg til Folketinget?
- Hvor gammel skal man være for at stemme?
- Hvor mange medlemmer har Færøerne og Grønland i Folketinget?
- Hvad er Folketingens opgaver?

Hvis I har tid, kan I se jer lidt omkring på Folketingets hjemmeside. I kan for eksempel undersøge følgende spørgsmål:

- Hvilke partier er der i Folketinget?
- Hvad hedder vores statsminister, og hvilket parti kommer han/hun fra?
- Hvad er grundloven for noget?

Tema: Kærlighed

Kongen og vandkanden handler blandt andet om kærlighed. Kongen bliver forelsket i heksen og ender med at fri til hende. Men kan en heks og konge godt blive gift i eventyr? Hvordan føles forelskelse? Og hvad er relationen egentlig mellem Ane og Carl?

Disse og andre spørgsmål skal eleverne svare på i denne opgave. Opgavearket tager udgangspunkt i et uddrag fra forestillingen, som I eventuelt kan læse sammen.

FORMÅL:

- At give eleverne mulighed for at reflektere over forestillingens centrale problemstillinger og temaer
- At give eleverne mulighed for at sammenholde forestillingens temaer i forhold til deres eget liv og egne erfaringer.

FAGLIGE MÅL:

- At styrke elevernes evne til at gengive deres forestilling om teksters situationer og sammenhænge samt samtale om tekster budskaber.
- At styrke elevernes evne til at undersøge personers motiver, konflikter og handlinger.
- At styrke elevernes evne til at forklare sin teksforståelse og sammenholde denne med andres.

MATERIALER:

- Opgaveark: Kærlighed

Opgaveark: Kærlighed

Læs uddraget fra Kongen og vandkanden. Det kommer fra den sidste scene, hvor Ane, Carl, heksen og kongen alle sammen er samlet i kongens have.

Kongen: Nå, der du heks. Jeg var helt nervøs for at du var væk og var taget ud at rejse fordi du vil se den store verden.

Heksen: Det var fordi jeg ikke måtte komme udenfor hegnet. Men jeg har en bedre idé.

Kongen: Sig frem, min lille lamsesteg.

Heksen: Jeg vil have hele dit rige uden hegn, så er det nok for mig.

Kongen: Nu bliver jeg rundtosset. Du siger sådan nogle sjove ting og jeg bli'r så glad og varm, når du snakker. Ja, bare det at du er her gør, at jeg bliver ligesom en sodavand - inden i!

Ane: Sodavand?

Carl: Ja, altså boblerne.

Heksen: Hi, hi. Jeg tror jeg kommer til at grine. Du er en herlig fætter.

Hvorfor siger kongen, at han bliver ligesom sodavand indeni?

Har du prøvet at være forelsket? Hvordan føles det?

Kan en heks og en konge godt blive gift i et eventyr?

Trar du Ane og Carl er kærester? Eller venner? Eller søskende? Eller noget andet?
